

הכנסת

היועצת המשפטית לכנסת

(סימוכין: 040930-2024)

ירושלים, ב' בחשוון התשפ"ה

03 בנובמבר 2024

לכבוד

עו"ד אריאל סיוזל

היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי

שלום רב,

הנדון: פיקוח פרלמנטרי של ועדות הכנסת על עבודת המשרד לביטחון לאומי

סימוכין: מכתביי מהימים 6.3.2024 ו-16.6.2024; מענה השר לביטחון לאומי מיום 17.3.2024

1. במכתביי שבסימוכין, שנכתבו עקב פניות מצד חברי כנסת ללשכתי, עמדתי על מספר מקרים בהם הכנסת, ועדותיה, חברי הכנסת ומרכז המחקר והמידע של הכנסת (להלן – ממ"מ) נתקלו בקשיים בקיום פיקוח פרלמנטרי על עבודת המשרד לביטחון לאומי (להלן – המשרד) ובפרט בכל הנוגע להתייצבות נציגי המשרד בוועדות הכנסת, בקבלת מידע ובמענה לשאלות.
2. כך, במכתבי מיום 06 במרץ 2024 הזכרתי את פניותי של חבר הכנסת מיקי לוי, יושב ראש הוועדה לענייני ביקורת המדינה, ביחס למספר מקרים של אי-התייצבות נציגי המשרד בוועדתו; את הפניות שנעשו על ידי חבר הכנסת גלעד קריב, הגב' דיקלה טקו, מנהלת הוועדה המיוחדת לעובדים זרים ולשכתי בקשר לאי-העברת מצגת שהוצגה על ידי המשטרה בסיור הוועדה; וכן התייחסתי לעיכוב במענה לשאלות.
3. במכתבי הנוסף מיום 16 ביוני 2024 התייחסתי לפניית חברת הכנסת נעמה לזימי, יושבת ראש הוועדה המיוחדת לענייני צעירים בקשר להיעדרות של נציגי המשרד משיבת הוועדה; לפניית ממ"מ על כי הם נאלצים לסגור את הטיפול בבקשתו של חבר הכנסת צביקה פוגל, יושב ראש הוועדה לביטחון לאומי, בנושא הפשיעה הפלילית בזמן המלחמה; ולפניותי של חבר הכנסת נאור שירי במכתב שעניינו "מניעת מידע מחברי הכנסת וחוסר מענה על שאלות במשרד לביטחון לאומי".
4. מאז, לצערי, קיבלתי פניות נוספות העוסקות בקשיים בקיום פיקוח פרלמנטרי על עבודת המשרד:
 - א. פניית ממ"מ מיום 03 בספטמבר 2024 בקשר ל"אי קבלת נתוני פשיעה מהמשרד לביטחון לאומי" – בה התייחסו, בנוסף, לפנייה שלעיל, לפנייה שנעשתה למשרד בעקבות בקשתה של חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן בנושא נתונים עדכניים על אירועי רצח, בפרט בחברה הערבית, ועל הגשת כתבי אישום באירועים כאמור; נוסף על כך צוין כי המידע שהמשרד מפרסם באופן עתי ויזום לציבור – צומצם.
 - ב. פניות של חברי הכנסת מירב כהן, מיקי לוי, יואב סגלוביץ' ונאור שירי מיום 18 בספטמבר 2024 בנושא "דרישה למימוש סמכויות הכנסת לטובת פיקוח אפקטיבי על המשרד לביטחון לאומי" – בו הם מלינים על היעדר מענה לשאלות מצד המשרד; אי-מסירת מידע לממ"מ; ואי-התייצבות נציגי המשרד בדיונים בוועדה לענייני ביקורת המדינה.
 - ג. פניית חברת הכנסת מירב בן ארי מיום 26 בספטמבר 2024 בנושא "הסתרת נתוני הפשיעה בישראל לשנת 2023-2023" – המתייחסת לפרסום נתוני הפשיעה בישראל על ידי בנו של השר לביטחון לאומי ברשת

החברתית, מקום שבקשותיהם של חברי הוועדה לביטחון לאומי לקבל את אותם הנתונים לא נענו ואשר אף ממ"מ לא הצליח לקבלם.

5. כאמור גם במכתבי שבסימוכין, שמירה על מעמדה ועל תפקודה היעיל של הכנסת היא אינטרס משותף של הכנסת, משרדי הממשלה ונציגיהם ושל הציבור כולו. היעדרותם של נציגי הרשות המבצעת משיבות ועדות הכנסת, אי-מסירת מידע, או אי דיווח, בהתאם לדיון, מקשה ולעיתים אף מאיינת לחלוטין את יכולתן של ועדות הכנסת לקיים פיקוח אפקטיבי על עבודת הממשלה ופוגעת באופן חמור בעבודת הכנסת.
6. לפיכך, בדיון בוועדת הכנסת מיום 26 בינואר 2023 ציינו חברי הכנסת כי ככל שתהיה שחיקה בקבלת המידע מהגופים השונים לוועדות הכנסת ולממ"מ, ידרשו חברי הכנסת לנקיטת צעדים מול הגופים כאמור. אך לאחרונה עמד בית המשפט העליון במסגרת פסק דינו בבג"ץ 9957/17 ח"כ סתיו שפיר נ' שר האוצר על החשיבות שבהעברת מידע מגופי השלטון לכנסת לצורך קיום ביקורת אפקטיבית.
7. לאור האמור, בנוגע לעניינים שאני מעניקה להם יעוץ משפטי ומגיעים לוועדת הכנסת, במסגרת עמדתי אציין גם לידיעת חברי ועדת הכנסת התנהלות מתמשכת מצד גוף כאמור המובילה לפגיעה ביעילות הפיקוח הפרלמנטרי – על מנת שישקלו עניין זה בבואם לקבל החלטות בעניינים הנוגעים לאותו הגוף. כמו כן, לא מן הנמנע כי התנהלות כאמור, שיש בה זלזול מתמשך בעבודתה של הכנסת ואשר עומדת בניגוד להוראות הדין – תהווה הפרה של כללי האתיקה לחברי הכנסת.
8. אבקשך פעם נוספת לעמוד על חשיבות הדברים מול הגורמים הרלוונטיים במשרדך.

בכבוד רב,

שגית אפיק

העתקים :

חבר הכנסת אמיר אוחנה, יושב ראש הכנסת
חבר הכנסת אופיר כץ, יושב ראש ועדת הכנסת
חבר הכנסת מיקי לוי, יושב ראש הוועדה לענייני ביקורת המדינה
חברת הכנסת מירב כהן, יושבת ראש הוועדה המיוחדת לטיפול בשורדי השואה
חברת הכנסת מירב בן ארי
חבר הכנסת יואב סגלוביץ'
חבר הכנסת נאור שירי
עו"ד שרון אפק, מנהל מערך ייעוץ וחקיקה, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה